

En folkeskole der virker

**POLITIKUDSPIL FRA OVERBORGMESTERKANDIDAT
FRANK JENSEN**

Den københavnske folkeskole er landets dyreste, men ikke landets bedste. Det fremgår tydeligt af nogle markante tal, som København ikke kan være stolt af. I København kan hvert femte barn ikke læse og regne, når de forlader folkeskolen. For de tosprogede er det omtrent hvert andet barn.

Manglende faglige færdigheder er først og fremmest et svigt af børnene. Basale læse- og regnefærdigheder er en forudsætning for, at børnene senere kan komme videre i uddannelsessystemet og få sig en kompetencegivende uddannelse. Får de ikke det, er der meget større risiko for social marginalisering senere i livet.

Der er også tale om et svigt af de københavnske forældre, som skal kunne stole på den københavnske folkeskole. Kan de ikke det, fravælger de folkeskolen til fordel for de private skoler. I dag går hver fjerde københavnske skoleelev i privatskole. Al erfaring viser, at det hverken gavner de stærke eller de svage elever, når elevsammensætningen bliver for skæv.

Hvis jeg bliver overborgmester, vil jeg sætte mig i spidsen for at skabe opbakning til en langsigtet og ambitiøs reform af den københavnske folkeskole. Reformen skal sikre, at fagligheden øges i den københavnske folkeskole. Konkret er det min målsætning, at det skal give sig udslag i et fald af antallet af elever, der ikke kan læse og regne. Og at der inden for en 5-årig periode er en større del af de københavnske børnefamilier, der vælger folkeskolen, end det er tilfældet i dag.

Den københavnske folkeskole skal både være for de meget talentfulde og for dem, der trænger til en hjælpende hånd. Det er netop rummeligheden, der gør folkeskolen til noget helt særligt. Alle skal få noget ud af, at gå der. Den enkelte skole – og den enkelte daginstitution – må gerne skille sig ud med en særlig profil, fx som "idrætsbørnehave" eller "videnskabsskole". Det styrker kun folkeskolen, at der er rum for innovation og selvbestemmelse på den enkelte skole.

Det er ambitiøse målsætninger. Men det skal kunne lade sig gøre. Københavns fremtid afhænger af det. Hvis de københavnske folkeskoler i fremtiden fortsat skal være et sted for alle, hvor børn med vidt forskellige baggrunde mødes og opnår gensidig forståelse for hinanden, er det nødvendigt at gøre en massiv indsats for folkeskolen.

Konkret vil jeg, hvis jeg bliver overborgmester i København, arbejde for, at de følgende initiativer gennemføres så hurtigt som muligt i løbet af den kommende valgperiode:

1. Flere timer i dansk, matematik og idræt

Københavnske elever har færre timer i folkeskolen end deres jævnaldrende i landets andre større byer. København ligger med ca. 7.200 timer for et helt skoleforløb under det gennemsnitlige niveau i Århus, Aalborg og Odense, og også under ministeriets vejledende timetal på 7.320 timer.

Det skal laves om. Vi skal starte med at sikre de københavnske folkeskoleelever flere timer i dansk, matematik og idræt, så de københavnske skolelever i fx de mindste klasser samlet set får 3 timer mere om ugen i disse fag.

Dansk og matematik er en helt basal forudsætning for at kunne klare sig i andre fag, mens mere motion påviseligt har en positiv effekt på elevernes indlæring. På længere sigt er det ambitionen, at de københavnske folkeskoleelever får mulighed for motion hver dag.

Beregninger viser, at såfremt der sker en udvidelse på samlet set tre timer på et klasstrin på samtlige københavnske folkeskoler, vil det årligt koste ca. 7,2 mio. kr. Der er således tale om en samlet udgift på ca. 22 mio. kroner årligt, såfremt de ekstra timer indføres i fx Indskolingen (1-3 klasse).

En ekstra udgift på ca. 22 mio. kr. vil kunne finansieres ved at skære ned på overflødig administration i forvaltningerne, som foreslået i den administrationsanalyse, som er fremlagt af Rambøll i foråret 2009. Et godt sted at starte vil være at samle en række administrative funktioner som fx IT og lønadministration, så der ikke skal være syv forskellige systemer i kommunens syv forskellige forvaltninger.

Flere timer gør det ikke alene. Det kræver også, at der på skolerne gøres aktivt brug af mulighederne for gennem holdinddeling at tilrettelægge en undervisning, der øger fagligheden for alle. Samtidig er det afgørende, at der fortsat sættes fokus på lærernes muligheder for efter- og videreuddannelse. Det vil ofte være lærernes engagement, som gør forskellen.

II. Læsehjælpsgaranti til alle

Forskning viser, at en tidlig indsats er afgørende, hvis flere elever skal opnå gode læsefærdigheder i folkeskolen.

Jeg foreslår på den baggrund at Københavns Kommune indfører en læsehjælpsgaranti til alle københavnske folkeskoleelever. Garantien skal træde i kraft, hvis eleverne ikke kan læse på et alderssvarende niveau ved udgangen af 1. klasse.

Konkret betyder læsehjælpsgarantien, at der overfor de svage elever gøres en ekstra indsats, fx efter principperne i "Reading-Recovery" programmet eller andre læsehjælpsprogrammer, som har vist sig effektive andre steder.

Indholdet af den konkrete indsats skal udformes i samarbejde med fagfolk, der ved, hvad der virker bedst. Jeg vil derfor nedsætte et hurtigt arbejdende "faglighedsudvalg", der inden sommerferien 2010 skal komme med forslag til en indsats, der har dokumenteret effekt for læsesvage børn.

III. Forsøg med børn-der-underviser-børn

Den københavnske folkeskole skal turde eksperimentere med nye undervisningsmetoder, og gå i spidsen for nytænkning og innovation.

På forsøgsbasis foreslår jeg, at der i Københavns Kommune gennemføres et ambitiøst "børn-der-underviser-børn" program på udvalgte københavnske folkeskoler. Erfaring viser, at børn får stor gevinst ud af at undervise hinanden. Konkret vil ældre elever – under vejledning fra en lærer – i begrænset omfang (fx 1-4 timer om måneden) skulle undervise yngre elever.

På den måde får de ældre elever en oplevelse ud af at undervise yngre elever, da det viser dem, hvor meget de selv har lært og udviklet sig, siden de var i de mindre elevers sted. De yngre elever finder det inspirerende at blive undervist af en ældre elev, og så ser de resultatet hos et andet barn af den undervisning, de modtager.

Konkret vil forsøget skulle tilrettelægges lokalt på de enkelte skoler efter retningslinjer udarbejdet i ovennævnte "faglighedsudvalg".

IV. Tilbud til bogligt uinteresserede børn og unge i folkeskolen

De børn, der sidder uroligt på stolen, skal også opleve, at folkeskolen har tilbud, de får noget ud af.

Jeg foreslår, at der i Københavns Kommune sker en større prioritering af håndværksmæssige og kreative fag til de elever, der lærer bedre i kombination med noget praktisk. I forbindelse hermed skal der i samarbejde med Københavns Tekniske Skole laves forsøg med at integrere de praktiske og boglige fag, så eleverne i højere grad får en oplevelse af, at de boglige fag kan være en forudsætning for de praktiske fag.

"Faglighedsudvalget" får til opgave at komme med forslag til sådan en integration.

V. Renoveringer af alle Københavns nedslidte skoler

Jeg har i københavner-jobplanen fra juni 2009 fremsat et forslag om, at der afsættes ekstra 600 mio. kr. til renoveringer af de resterende ca. 20 københavnske folkeskoler, som endnu ikke er blevet ført up-to-date med nutidens standarder.

Erfaring viser, at dårligt indeklima og iltmangel udgør en væsentlig indlæringsbarriere for eleverne i folkeskolen. Renoveringen skal derfor medvirke til at sikre, at der opnås et ordentligt indeklima i klasselokalerne.

Forskning fra DTU viser, at godt indeklima kan forøge indlæringen med omtrent 15-20 pct. Derfor har man i Sverige indført krav om ventilationsanlæg, der regulerer indeklimaet. København skal gå samme vej, og kan fx indføre grænseværdier for Co2 i luften på 1000 ppm, hvilket er i tråd med arbejdstilsynets anbefaling for danske arbejdspladser.

I forbindelse med renoveringer af skoler er det et mål, at der udvikles fleksible miljøer med fx skillevægge der gør det muligt at ændre på indretningen og møbler der nemt kan flyttes rundt i lokalerne, så indretningen kan tage højde for børns forskellige måder at lære på.